

AZ MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG JELENTÉSE A MAGYARORSZÁGON RITKA MADÁRFAJOK 1988 ELŐTTI ELŐFORDULÁSÁIRÓL

*MME Nomenclator Bizottság*¹

Abstract

MME Nomenclator Bizottság (1998): Report of the Hungarian Checklist and Rarities Committee on accepted records of rare bird species in Hungary recorded before 1988. *Aquila* 103–104, p. 101–114.

During the process of the preparation of a new annotated checklist of Hungary, the HCRC evaluated the Hungarian records of rare birds reported before the year 1988 (the year of the establishment of the current committee). Most of the records published in the previous checklists (*Keve, 1960; 1984*) were accepted, but additional records were investigated. The authors and/or observers of those records which were published in various journals without sufficient information on the identification of the recorded individual were asked in writing to submit detailed descriptions on their observations. In 208 cases the HCRC received additional information on previously published but unscrutinised records, in some cases with requests for withdrawal. In some other cases it was revealed that the record had been published erroneously. In a number of cases only the affirmation of the date was received. These latter records, together with those withdrawn and those where doubts on the identity of the species existed, were rejected. From the scrutinised records 89 were accepted which represents some 43% of the total. Records of rare birds not accepted by the HCRC (even if published previously in a journal), are to be regarded as unverified until proper reports are sent to the committee for scrutinisation.

Key words: HCRC, annual report, rare birds, accidentals, vagrants, Hungary.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Nomenclator Bizottságának itt közzétett jelentése hazánkban ritka madárfajoknak azokat az 1988 előtti hitelesített magyarországi adatait tartalmazza, melyek korábbi jelentésekben (*Bankovics 1989, 1990, 1992, 1993; Magyar, 1995, 1997; Magyar & Hadarics, 1995; MME Nomenclator Bizottság, 1998a-b; Waliczky, 1993*) vagy a Nomenclator korábbi két kiadásában (*Keve 1960; 1984*) tételesen még nem szerepeltek.

A Magyarországon ritka madárfajok hazai előfordulási adatai közül az előző névjegyzék kéziratának lezárásáig, 1975. december 31-ikéig azok számítottak hitelesítettnek, melyek bekerültek az időközönként megjelentetett magyar madárnévjegyzékbe. Mivel nemzetközi szinten régóta bevált gyakorlat, hogy ritka madárfajok adatait egy független, objektív bizottság bírálja el hitelesség szempontjából, és

¹ Tagjai: *Bankovics Attila, Barbácsy Zoltán, Bod Péter, Hadarics Tibor, Magyar Gábor, Nagy Tamás, Schmidt András, Végvári Zsolt és Waliczky Zoltán*

a szakirodalomban csak hitelesített adatok közölhetők le, már *Keve (1984)* is felvetette egy ilyen bizottság szükségességét. 1984-ben megjelent névjegyzékének adatkiegészítéseit már e bizottság szignálta. Keve halála után e bizottságot 1988-ban szervezte újra Bankovics Attila, mely 1988 óta vizsgálja folyamatosan ritka madárfajok magyarországi észleléseit.

1976 és 1987 között ugyanakkor számos olyan előfordulási adat megjelent a szakirodalomban, melynek hitelességét legfeljebb az adott szakfolyóirat szerkesztősége (vagy bizonyos esetekben még az sem) vizsgálta. (A gyakorlatban rendszerint megbízható megfigyelők, illetve a faj számára megfelelő helyen és időpontban megfigyelt példányok adatait gyakran minden további nélkül leközlötték.) Magyarország új madárnévjegyzékének (*Magyar et al., 1998*) 1996 végén megkezdett összeállításánál megkíséreltünk ezekről az észlelésekről az adatok szerzőinek megkeresésével jelentést vagy bizonyító felvételeket beszerezni. Az ugyancsak a felhívásunkra beküldött, de 1988 utáni adatok a Bizottság 1996. és 1997. évi jelentéseiben szerepelnek (*MME Nomenclator Bizottság, 1998; in prep.*), itt csak az 1988 előtti és korábban még nem bírált adatokat közöljük le. Évtizedek távlatából az észlelt példányról leírás készítése gyakran meghaladta a megfigyelők erejét, más esetekben viszont kiderült, hogy az adatot pontatlanul, esetleg tévedésből közölték le. Esetenként a megfigyelő nem volt már elérhető különböző okok folytán. Egyéb esetekben az előfordulás pontos dátuma nem volt már pontosan meghatározható, mivel az adat szerzője nem vezetett pontos megfigyelési naplót. A felsorolt okok miatt több adatot örökre elveszetteknek kell tekintenünk a hazai madártan számára. Szerencsére néhány adattal rendelkező fajok adatainak a többsége esetében maradt fenn valamiféle dokumentum, így ezek közül az adatok közül csak néhány esett áldozatul.

Mindezek dacára még így is sok esetben sikerült leíráshoz jutnunk egyes madárritkaságok észleléséről. Egyes esetekben jól használható naplómásolatok, akkori vázlatrajzok, sőt még bizonyító fényképek is előkerültek. Néhányan ugyan csak adatokat küldtek be, amelyeknek nagy részét már előzőleg is ismertük, de előkerült néhány korábban le nem közölt adat is ezáltal. A jelentések beküldőinek ezúton is megköszönjük fáradozásukat.

A jelentésben szereplő adatokat 1996–1997 során bíraltuk el. Az MME NB tagjai ebben az időszakban *Bankovics Attila, Barbácsy Zoltán, Bod Péter, Hadarics Tibor, Magyar Gábor, Nagy Tamás, Schmidt András, Végvári Zsolt* és *Waliczky Zoltán* voltak.

Felhívásunkra 1996–1997 során 208 olyan adatról kaptunk visszajelzést, mely az 1988 előtti időszakból származott. Körlevelünk nyomán néhány 1976 előtti időszakból származó, és a korábbi névjegyzékben nem szereplő adatról is kaptunk jelentéseket, ezek szintén itt szerepelnek. Az adatokból 89-et tartott a Nomenclator Bizottság hitelesíthetőnek, ez az összes beküldött adat 42,8%-a, ami jóval alacsonyabb arány, mint a friss jelentések bírálatakor megszokott 80-85%. A nem hitelesített adatok között szerepelnek azok, amelyek esetében a leírás alapján a faji hovatartozás nem volt kétségen kívül megállapítható; a megfigyelő maga vontja vissza az adatot; illetve amelyekről csak adatszerűen kaptunk visszajelzést (ebben az esetben – mint arra már korábban utaltunk – a hitelesítéssel nem is tudtunk érdemben foglalkozni). Az el nem fogadott adatok között nem tüntettük fel azokat a korábban valahol leközlött adatokat, melyekről az MME NB-hez

visszajelzés nem érkezett; ezek az adatok értelemszerűen nem hitelesítettnek tekintendők. Az el nem fogadott adatok megfigyelőit, és a rájuk vonatkozó esetleges irodalmi utalásokat szintén nem adtuk meg, mert úgy kívánatos, hogy ezek az adatok kikerüljenek a szakmai köztudatból.

A kis héja (*Accipiter brevipes*) esetében a jelentési kötelezettséget bizonyos időszakra részben feloldottuk, és leírás nélkül is hitelesnek elfogadtuk korábbi tradicionális fészkelőterületéről (debreceni Nagyerdő) és annak közvetlen környékéről származó adatait 1975. december 31-ig (a faj ez után az időpont után észlelt előfordulásai viszont hitelesítendőek, kivéve a újabban Békés megyében megtalált fészkelőhelyén, a fészkeléseket nyomon követő meghatározott személyek adatait).

Adatgyűjtés, bírálat

A hazánkban ritka, csak alkalmilag megjelenő madárfajok *Névjegyzék*be kerülésének mindig is feltétele volt, hogy az előfordulás valamilyen formában bizonyított legyen. Ez hazánkra nézve új vagy csak néhány előfordulási adattal rendelkező fajok esetében korábban kizárólag a madár, azaz a „bizonyító példány” begyűjtésével történhetett.

A későbbiekben megbízhatónak elfogadott megfigyelők megfigyelései is bekerültek a névjegyzékbe, ha nem új fajról volt szó. Madártani szakfolyóiratokban esetenként különösebb ellenőrzés nélkül is jelentettek meg adatokat. Míg az 1988. január 1-jét követő időszakból származó valamennyi adat esetében az MME NB által lefektetett kritériumok szerint történik a hitelesítés, az ezt megelőző adatok esetében a jelenlegi követelményrendszer nem lett volna alkalmazható az adatok nagy részének elvesztése nélkül. Mindazonáltal adatokat továbbra is csak akkor fogadtunk el hitelesnek, ha a faji hovatartozás valamelyik elérhető dokumentumból megállapítható volt, valamint a megfigyelés és meghatározás körülményei kapcsán kétség nem merült fel. Itt is hangsúlyozzuk, hogy a megfigyelő személye egymagában nem biztosíték az adat hitelesítésére.

Az adatokat elbírálás szempontjából három részre, az 1976 előtti adatokra, az 1976–1987 közötti adatokra, illetve az 1988. január 1. utáni adatokra osztottuk. Az 1976 előtti hitelesített adatok vagy a névjegyzék előző kiadásában, vagy az 1976–1987 közötti elfogadott adatokkal együtt ebben a jelentésben található meg, míg 1988-tól az adatok az MME NB éves jelentéseiben található meg. A legfeljebb 15 hazai előfordulással rendelkező fajok adatai összesítve a névjegyzék legutóbbi kiadásában (*Magyar et al., 1998*) összesítve is megtalálhatók.

1976 előtti adatok

Keve elsősorban bizonyító példányok adatait vette fel a *Névjegyzékeibe*. Ezek az adatok kellőképpen megbízhatóak és ellenőrzöttek, ezért még akkor is hitelesnek fogadhatók el, ha a bizonyító példány időközben megsemmisült, amire sajnos 1945-ben és 1956-ban több példa is volt. Az 1984-es *Névjegyzékbe* (Keve, 1984) a bizonyító példányok adatai mellett már megbízható megfigyelők néhány megfigyelési adata is bekerült; a kék fű (*Porphyrio porphyrio*) és a fehérfarkú lilebubic (*Chettusia leucura*) pedig bizonyító példány nélkül, fénykép- illetve filmfelvétel alapján került be a *Nomenclatorba*.

A legutóbbi *Nomenclator* kéziratának lezárásáig, azaz 1975. december 31-ig történt előfordulások vonatkozásában ezért azt az elvet követtük, hogy – néhány kivételtől eltekintve – mindazokat az adatokat hitelesnek fogadjuk el, amelyeket Keve (1960; 1984) tételesen is (időponttal és a megfigyelési hellyel) szerepeltetett; kivéve, ha az adat mai határainkon kívülre bizonyult, vagy az adattal kapcsolatos körülmények (pl. előfordulás időpontja) körül komoly kétségek merültek fel. Nem fogadtuk el hitelesítettnek azokat az adatokat, amelyekre Keve a szövegben „meg is figyelték” kifejezéssel utalt, és csupán hivatkozott az irodalomjegyzékben az észlelés adatait tartalmazó közleményre, ha csak az előfordult példányról a faji hovatartozást alátámasztó leírás rendelkezésünkre nem állt vagy birtokunkba nem jutott.

A fentiek alapján három megfigyelési adatot, amely ugyan tételesen szerepelt az 1984-es *Névjegyzék* szövegében, de ritkaságukat, az előfordulás dátumának valószínűtlenségét és a megfigyelés egyéb körülményeit mérlegelve nem tartottuk korábbi leközlésüket kellőképp megalapozottnak, töröltünk a hitelesített előfordulások közül: **héjasas** (*Hieraaetus fasciatus*) 1960. február 7. Töserdő; **lunda** (*Fratercula arctica*) 1949. július 25. Szeged, Fehér-tó; **karmazsinpirók** (*Carpodacus erythrinus*) 1924. március 9. Bábolna.

Keve annak idején elvi megfontolásokból határainkon kívüli, de annak közvetlen közelében előfordult fajokat is felvett a jegyzékébe. Mindazokat az adatokat töröltük tehát időközben, amelyek hitelességéhez ugyan nem fér kétség – mivel mind bizonyító példányokra vonatkoznak –, de mai határainkon kívülről származnak: **galléros tűzok** (*Chlamydotis undulata*) 1931. április 20. Sikula (Románia) (Sólymosy, 1930); **tengeri partfutó** (*Calidris maritima*) 1857. Fertő (Ausztria); **futómadár** (*Cursorius cursor*) 1882. szeptember 25. Bős (Szlovákia) (Chernel, 1888) és 1930. november Tornyos (Jugoszlávia) (Vasvári, 1934) (adataik törlésével a galléros tűzok és a futómadár lekerült a magyar névjegyzékről). Itt jegyezzük meg, hogy ugyancsak töröltük a hiteles adatok közül az 1984-es *Nomenclator* kiegészítésében szereplő **hosszúfarkú gébics** (*Lanius schach*) adatát (1979. április 21. Fehértó), mert a bizonyító fényképfelvételek tüzetes átvizsgálása, és a legújabb irodalom áttekintése (Lefranc & Worfolk, 1997), illetve szakértőkkel folytatott konzultáció (Lefranc, in litt.) után bizonyossá vált, hogy a megfigyelt madár nem hosszúfarkú gébics, hanem minden valószínűség szerint a tövisszűrő gébics és a vörösféjű gébics hibridje (*Lanius collurio* x *Lanius senator*) volt (vide Hadarics & Schmidt, 1997).

1976–1987 közötti adatok

1976 és az 1987 között szaklapokban gyakran nem kellőképp dokumentált és előzőleg nem hitelesített adatok jelentek meg. Míg ekkorra bizonyító példányok begyűjtése természetvédelmi és állatvédelmi okokból etikátlanná vált, nem volt kialakult gyakorlat arra nézve, hogy ritka madárfajoknak milyen módon bizonyítsák vagy hitelesítsék az adatait. Az irodalomban fellelhető és az MME NB által jelentés hiányában még nem vizsgált adatok megfigyelőit ezért levélben felkértük pótlólag jelentés készítésére. Bár néhányan nehezményezték – és valószínűleg ide tartoznak néhányan azok közül is, akik egyáltalán nem válaszoltak a leveleinkre –, hogy madártani folyóiratok szerkesztői által annak idején elfogadott és leközölt adatok esetében a szerkesztői döntéseket utólag felülbíráljuk, az adatok újbóli, egységes szempontok alapján történő átvizsgálásának szükségességét a ritkaságok adatainak leközlése során akkoriban alkalmazott eljárás mellett az is alátámasztja, hogy mind az *Aquilában*, mind a *Madártani Tájékoztatóban* számos olyan adat jelent meg, amelyet később maguk a megfigyelők vontak vissza, arra hivatkozva, hogy az adott fajjal kapcsolatos akkori ismereteik még hiányosak voltak, s a jelenlegi tudásuk alapján már nem biztosak az akkori meghatározásuk helyességében: de olyan eset is előfordult, hogy egyszerű elírás történt, ezáltal jelentek meg tévesen adatok. Mivel dokumentáció hiányában az adat nem hitelesíthető, azokat az észleléseket, amelyek megfigyelési körülményeiről és a megfigyelt madárról semmi részletet nem tudunk meg (csak az adatot kaptuk meg), nem volt módunk hitelesíteni, még akkor sem, ha az ornitológiában elismert szaktekintély volt a megfigyelő.

Adatok megjelentetése

A megfigyelés helyéül legtöbbször a közigazgatási településhatárt adtuk meg, melytől csak kivételes esetben tértünk el (pl. a Fertő környéki adatok esetében rendszerint a legközelebbi település nevét tüntettük fel). Amennyiben a megfigyelés halastavon történt és a megfigyelés helyéül a tórendszeren belüli medence („tőegység”) számát is tartalmazza a jelentés, ez a halastó neve után zárójelben, római számmal szerepel. Ha a tónak vagy medencének külön neve van, az ugyancsak zárójelben szerepel, pl. „*Hortobágyi-halastó (Kondás)*”. Az adat után zárójelben szerepel a megfigyelők neve. Rendszerint mindazok nevét feltüntettük, akik a madarat elsőként megtalálták, meghatározták, és az észlelésről jelentést készítettek. Amennyiben viszont a madarat ötnél több személy találta, a további megfigyelőkre rendszerint *és társaik* megjegyzéssel utalunk. Abban az esetben, ha az adott példány előfordulási idejét vagy az adat hitelesítését a megtaláló(ko)n túl további személyek közreműködése is segítette, azok nevét pontos vessző után tüntettük fel.

Továbbra is számos olyan adat maradt, amelyről eddig visszajelzés nem érkezett. Ezúton is ismételten kérünk minden megfigyelőt, hogy ha rendelkezik ritka madárfajok adataival, akár a közelmúltból, akár a régebbi időszakból, akkor az arról szóló jelentést készítse el és juttassa el a Nomenclator Bizottsághoz (H-1121 Budapest, Költő utca 21.;

email: schmidt.andras@ktmdom2.ktm.hu). Azoknak a madárfajoknak a listája, amelyeknek valamennyi előfordulási adata hitelesítendő részletes leírás vagy egyéb bizonyító dokumentum alapján, a Bizottság felhívásaiban és fajlistáiban (*Magyar, 1984; 1994; 1996; Magyar & Hadarics, 1995; 1996*) megtalálhatók, de megkeresés esetén a Bizottság bármelyik tagja is szívesen ad tájékoztatást a kérdésben. Az MME NB titkárától vagy tagjaitól igényelhető a jelentés elkészítéséhez ajánlott, a Bizottság által rendszeresített jelentőlap, mely az MME NB honlapján is (http://www.c3.hu/~mme/nb/mme_nb.htm) elérhető. Már bírált, és el nem fogadott adatok újrabírálatára is sor kerülhet, ha valamilyen új, a korábbi bírálat során nem ismert, a leíró jelentésben nem említett körülmény merül fel. A régebbi adatokról a jövőben beérkező jelentéseket a Nomenclator Bizottság aktuális éves jelentései tartalmazzák majd.

Hitelesített adatok az 1988 előtti időszakból

A kategória

Füles vöcsök (*Podiceps auritus*)

1974. április 21–23. Tömörkény, Csaj-tó (VIII. tó) 1 ad. (nászruhás) pd (Bod P., Molnár L., Sterbetz I., Kmoskó E.) (*Bod, 1976*);
1975. november 8–16. Hortobágy, Hortobágyi-halastó 1 ad. (nyugalmi ruhás) pd (Kovács G.) (*Kovács, 1984a*);
1978. december 10. Surány, Duna 1 (nyugalmi ruhás) pd (Waliczky Z., Magyar G., Gombos Z., Hráskó G.) (*Magyar & Waliczky, 1986*);
1982. január 16. Esztergom, Duna 1 (nyugalmi ruhás) pd (Magyar G., Waliczky Z., Hráskó G.) (*Magyar & Waliczky, 1986*);
1985. március 23. Szödliget, Duna 2 (nyugalmi ruhás ill. átszíneződő) pd (Magyar G., Waliczky Z.) (*Magyar & Waliczky, 1986*);

Rózsás gödény (*Pelecanus onocrotalus*)

1979. június 10–30. Hortobágy, Hortobágyi-halastó (Kondás és VI. tó) 2 imm. pd (Kovács G.; Fintha I.) (*Kovács, 1984*);
1980. június 27. Tiszavasvári, Józsefházi-halastó 1 ad. pd (Demeter L., Demeter I.);
1986. április 17. Hortobágy, Gyökérkúti-halastó (V. tó) 1 pd (Fintha I.) – feltehetően azonos az 1986. április 9-én a Hortobágyi-halastavon (XI. tó) megfigyelt *subad.* példával (*Schmidt A. és tsai in: Magyar, 1997*);
1987. május 2. Szeged, Fehér-tó (XIII. tó) 1 ad. pd (Mészáros Cs., Tóth Z.);
1987. május 6–7. Szeged, Fehér-tó 1 imm. pd (Nagy T.; Réti Szabó G., Tokody B.) – az előzővel feltehetően azonos madár;

Pásztorgém (*Bubulcus ibis*)

1976. augusztus 7. Hortobágy, Derzsi-erdő 1 ad. pd (Kovács G.);

Zátonykócsag (*Egretta gularis*)

1964. augusztus 5. Biharugra, Biharugrai-halastavak 1 ad. (fekete színváltozatú) ♀ pd (Sterbetz I.) (Fábián & Sterbetz, 1966);

Rózsás flamingó (*Phoenicopterus ruber*)

1969. december 4. Derecske 1 imm. pd (preparátum a DATE Mezőgazdasági Állattani és Vadbiológiai Tanszékén, leltárkönyvi száma: III/4/1) (Kincses Gy., Fintha I., Györy F.) (Fintha, 1976);

1975. november 8. Tömörkény, Csaj-tó (IV. tó) 1 ad. pd (Bod P., Molnár L., Zsótér L., Tóth Z.);

Rövidcsőrű lúd (*Anser brachyrhynchus*)

1979. április 4–12. Nagyiván 2 pd (Kovács G., Szabó L. V.) (Kovács, 1984b);

1980. március 13. Kunmadaras, Nagy-Darvas-fenék 8 pd (Kovács G.) (Kovács, 1983);

1982. április 18. – május 11. Kunmadaras, Kunmadarasi-pusztta max. 81 pd (Kovács G., Bodnár M., Csák A.) (Kovács, 1983);

Örvös lúd (*Branta bernicla*)

1974. március 17. Tömörkény, Csaj-tó 2 ad. (ssp. *bernicla*) pd (Bod P., Molnár L.);

Vörös ásólúd (*Tadorna ferruginea*)

1978. augusztus 20. – szeptember eleje Nagyiván, Labodás 4 ad. pd (Kovács G., Szabó L. V., Keve A.) (Kovács, 1984b);

Márványos réce (*Marmaronetta angustirostris*)

1981. május 4. Hortobágy, Hortobágyi-halastó (VII. tó) 1 ad. pd (Kovács G.) (Kovács, 1984a);

Dögkeselyű (*Neophron percnopterus*)

1987. június 15. Szilvásvár, Pes-kő 1 ad. pd (Emri T., Győrösy T., Zeke T.) (Győrösy et al. 1989);

Fakó rétihéja (*Circus macrourus*)

1977. március 26. Gyoma, Hármaskörös 1 ad. ♂ pd (Andrési P.);

1977. október 19. Hortobágy, Borzasi-halastó 1 ad. ♂ pd (Kovács G.) (Kovács, 1984a);

1978. március 28. Hortobágy 1 ♂ pd (Kovács G.) (Kovács, 1984b);

1978. április 11. Nádasdladány 1 ad. ♂ pd (Hraskó G., Magyar G., Árkosi J.);

1979. augusztus 10. Kunmadaras 1 ♂ + 1 juv. pd (Kovács G.);

1980. szeptember 7. Kunmadaras, Kunmadarasi-pusztta (Budirka-lapos) 1 ♂ pd (Kovács G.) (Kovács, 1981);

1980. szeptember 26. Hortobágy, Zám-pusztta (Dögös) 1 ♂ pd (Kovács G.) (Kovács, 1981);

Kis héja (*Accipiter brevipes*)¹

1963. május 8. Debrecen, Nagyerdő (99. erdőrésztlet) 1 pd (Fintha I.);
1963. nyár Debrecen, Nagyerdő (101.A erdőrésztlet) 1 pár költött (Fintha I.);
1964. május 10. Debrecen, Nagyerdő (100. erdőrésztlet) 1 pár (Fintha I.);
1967. nyár Debrecen, Nagyerdő 1 pár eredménytelenül költött (Fintha I.);
1972. május 31. Debrecen, Nagyerdő (62.A erdőrésztlet) 1 pd (Fintha I.);
1972. június 17. Debrecen, Nagyerdő 1 pd (Fintha I.);
1972. június 22. Debrecen, Nagyerdő (62.A erdőrésztlet) 1 pd (Fintha I.);
1972. július 16. Debrecen, Nagyerdő (62.A erdőrésztlet) 1 pd (Fintha I.);
1973. április 26. Debrecen, Nagyerdő 1 pd (Aradi Cs.);
1974. május 3. Debrecen, Nagyerdő (63., 64., 74. és 75. erdőrésztlet) 1 pd (Aradi Cs.);
1987. szeptember 4. Nádudvar, Ser-zug 1 ♀ vagy imm. pd (Kovács G.) (Kovács, 1988b);

Fekete sas (*Aquila clanga*)

1976. április 10. Lakitelek 1 ad. pd (Waliczky Z.);

Eleonóra-sólyom (*Falco eleonorae*)

1987. szeptember 22. Kunmadaras, Kunmadarasi-pusztá 1 (világos színváltozatú) pd (Kovács G.) (Kovács, 1988a);

Reznek (*Tetrax tetrax*)

1982. június 20. Nádudvar, Borzas-pusztá 1 ♂ pd (Kovács G., Székely T.) (Kovács, 1982);

Fehérfarkú lilebíbic (*Chettusia leucura*)

1987. november 15. Balmazújváros, Virágoskúti-halastó (III. tó) 1 ad. pd (Szondi L., Ecsedi Z.) (Ecsedi & Szondi, 1989);

Kis goda (*Limosa lapponica*)

1985. április 4. Hortobágy, Darvas-sziget 3 ad. (nászruhá) pd (Kovács G.) (Kovács, 1990);
1986. június 16. Kistelek, Nagy-szék 2 ad. (nászruhá) pd (Oláh S., Duska Z., Nagy Z., Szalai K.);

Vékonycsőrű póling (*Numenius tenuirostris*)

1975. április 7. Bócsa 1 pd (Waliczky Z.);

Terekcankó (*Xenus cinereus*)

1982. november 6. Hortobágy, Csécsi-halastó (IX. tó és az ún. Lóúsztató) 1 pd (Kovács G.) (Kovács, 1984a);

¹ A faj 1976 előtt észlelt adatait korábbi tradicionális költőhelye, Debrecen környékéről elfogadottnak tekintettük.

Szélesfarkú halfarkas (*Stercorarius pomarinus*)

1976. szeptember Fertőújlak, Fertő 1 juv. pd (preparátum a Fertő–Hanság Nemzeti Park Igazgatóságán Sarródon) (Heiner I.; Kárpáti L.) (Kárpáti, 1983);

Ékfarkú halfarkas (*Stercorarius parasiticus*)

1986. május 29. – június 4. Szeged, Szegedi-Fertő (I/2. tó) 1 imm. pd (Tokody B., Nagy T., Réti Szabó G.);

Halfarkas faj (*Stercorarius sp.*)

1973. szeptember 22. Felsőgöd, Duna 2 ad. (sötét színváltozatú) pd (Mödlinger P.) (Mödlinger, 1975);

1977. július 29. Tihany, Balaton 1 ad. pd (Moskát Cs.);

1983. augusztus 22. Budapest, XII. kerület 1 ad. pd (Moskát Cs.);

1986. augusztus 9. Szeged, Szegedi-Fehér-tó (I. tó) 1 juv. (sötét színváltozatú) pd (Nagy T., Tokody B., Hajas G., Tóth S.);

Dolmányos sirály (*Larus marinus*)

1985. szeptember 14–29. Szeged, Szegedi-Fertő (VIII. tó) 1 ad. pd (Mészáros Cs., Nagy T., Domoki F., Molnár Zs., Tokody B.);

1985. október 26. Szeged, Fehér-tó (XIII. tó) 1 ad. pd (Mészáros Cs.);

1985. november 23. – december 28. Szeged, Fehér-tó (XIV. tó) 1 ad. pd (Széll A., Nagy T., Sándor K., Szabó E., Tokody B.; Molnár Zs.);

1985. december 14. Szeged, Fehér-tó (XIV. tó) 3 ad. pd (Nagy T., Tokody B., Molnár Zs.) – egyik az előzővel azonos madár;

1986. május 17. Hortobágy, Hortobágyi-halastó 1 ad. pd (Konyhás S.);

1986. október 4. Szeged, Fehér-tó (II. tó) és Szegedi-Fertő (II/6. tó) 1 ad. pd (Nagy T., Tokody B.);

1986. december 4–13. Szeged, Fehér-tó (I. és XV. tó) 1 ad. pd (Tokody B., Nagy T., Réti Szabó G., Széll A.);

Csüllő (*Rissa tridactyla*)

1970. november 18. Hajdúszoboszló, Köteles 1 juv. pd (Nagy J., Fintha I.) (Fintha, 1974);

1983. február 13. Tiszavasvári, SERKÖV-halastó 1 imm. (2y) pd (Demeter L., Gaál S.);

1983. december 12. Szögye és Vének között, Duna 1 juv. pd (Rékási J.);

1984. december 1. Hortobágy, Hortobágyi-halastó (III. tó) 1 imm. pd (Konyhás S., Konyhás I., Túri Zs., Fintha I.);

1984. december 16. Szögye és Vének között, Duna 1 juv. pd (Rékási J.);

1985. február 18. Szögye és Vének között, Duna 1 imm. (2y) pd (Rékási J.);

1985. november 7–8. Szeged, Fehér-tó (XII. tó) 1 juv. pd (Nagy T., Tokody B., Domoki F.);

1986. november 29. Szeged, Fehér-tó (XI. és XII. tó közötti csatorna) 1 juv. pd (Nagy T., Tokody B.);

1987. november 20. Szeged, Tisza 1 juv. pd (Mészáros Cs.);
 1987. december 5. Fülöpszállás, Kelemen-szék 1 juv. pd (Duska Z., Oláh S., Szalai K.);
 1987. december 19. Szeged, Fehér-tó (II. tó) 1 juv. pd (Mészáros Cs.);

Kacagócsér (*Gelochelidon nilotica*)

1975. szeptember 11. Tömörkény, Csaj-tó (III. tó) 2 ad. pd (Bod P.);
 1978. július 27. Bócsa 2 ad. (nászruhas) pd (Waliczky Z.);
 1985. április 27. Rétszilás, Rétszilasi-halastavak 1 ad. pd (Boros E.);
 1986. augusztus 21–23. Tömörkény, Csaj-tó 1 ad. (nászruhas) pd (Duska Z., Oláh S., Szalai K.);
 1987. május 6. Szeged, Fehér-tó (XIII. tó) 1 ad. (nászruhas) pd (Nagy T.);
 1987. június 18. Nagyiván, Nagyiváni-pusztá 2 ad. (nászruhas) pd (Kovács G., Szalontay Á., Juhász P.) (Kovács, 1987);

Kenti csér (*Sterna sandvicensis*)

1984. augusztus 15. Sumony, Sumonyi-halastavak 1 ad. (nászruhas) + 1 ad. (vedlő) pd (Boros E. és társai) (Nagy et al., 1986);
 1986. június 29. – július 5. Fehérgyarmat, Birhói-halastavak 1 ad. (nászruhas) pd (Nagy Z. és társai; Boros E.) (Nagy et al., 1986);

Karvalybagoly (*Surnia ulula*)

1976. október 10. Karancslapujtó 1 pd (Rozgonyi S.) (Rozgonyi, 1998);

Gatyáskuvik (*Aegolius funereus*)

1975. szeptember 13. Hortobágy, Hortobágyi-halastó 1 pd (Kovács G.) (Kovács, 1995);

Kalandrapacsirta (*Melanocorypha calandra*)

1979. február 17. Nagyiván, Labodás 1 pd (Kovács G.) (Kovács, 1979);

Apácahantmadár (*Oenanthe pleschanka*)

1971. május 16–22. Budaörs 1 ♂ pd (Szaák T., Schmidt E., Bécsy L., Ország M.) (Bécsy, 1971);

Déli hantmadár (*Oenanthe hispanica*)

1979. június 9. Hajdúböszörmény, Városi-erdő 1 ad. ♂ pd (*ssp. melanoleuca*; fehértorkú változat) (Sóvágó M.) (Sóvágó, 1979);

Vörösfejű gébics (*Lanius senator*)

1973. május 13. Tokaj, Nagy-Nádas-tó 1 ad. ♂ pd (Barta Z.) (Barta, 1975);

Sövényármány (*Emberiza cirulus*)

1975. július 27–28. Budaörs, Szállás-hegy 1 pár kirepült fiatalokkal (♂ + ♀ + 2 pull.) (Varga Zs.).

D kategória

Kékcsőréce (*Oxyura leucocephala*)

1986. december 2–9. Szeged, Fehér-tó (I. tó) 1 ♀ pd (Tokody B., Széll A.; Nagy T., Réti Szabó G.) (Széll & Tokody, 1987);

1987. április 18. Szeged, Fehér-tó (XI. tó) 1 ad. ♂ pd (Mészáros Cs.).

E kategória

Indiai lúd (*Anser indicus*)

1987. november 17. Dunabogdány, Kecskesziget 1 pd (Sterbetz I.).

El nem fogadott 1988 előtti adatok

Jeges búvár (*Gavia immer*) 1982. november 18. Nyergesújfalu, Duna 2; 1983. október 29. – november 10. Nyergesújfalu, Duna; **füles vöcsök** (*Podiceps auritus*) 1984. december 15. Sumony, Sumonyi-halastó 2; 1985 november 14. Kis-Balaton, I. ütem (visszavonva); 1989. november 11. Balaton, Szigligeti-öböl; **pásztorgém** (*Bubulcus ibis*) 1979. július 29. Szeged, Fehér-tó 2; 1982. július 28. Fertő; **rózsás flamingó** (*Phoenicopterus ruber*) 1972. szeptember 21. Kardoskút, Fehér-tó; 1976. május 3. Cegléd; **rövidcsőrű lúd** (*Anser brachyrhynchus*) 1977. március 19–20. Sumony, Sumonyi-halastó 2; 1980. május 23. Budapest, Merzse-mocsár; 1983. december 26. Tata, Öreg-tó 101-102; 1984. április 9–13. Biharugra 13; 1984. december 27. Tata, Öreg-tó 44; 1985. január 25. Nyergesújfalu és Tát között 4 (visszavonva); 1985. október 22. Dinnyés, Dinnyési-Fertő 2; 1986. október 12–13. Dinnyés 10; **örvös lúd** (*Branta bernicla*) 1986. december 28. Tata, Öreg-tó 5; **vörös ásólúd** (*Tadorna ferruginea*) 1970. december 13. Kardoskút; 1977. november 19. Nyíregyháza, Szelkő-tó; **márványos réce** (*Marmaronetta angustirostris*) 1977. november 22. Kardoskút, Fehér-tó; **izlandi kerceréce** (*Bucephala islandica*) 1976. december 12. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; 1983. február 17–25. Hortobágy, Csécsi-halastó; **kékcsőréce** (*Oxyura leucocephala*) 1975. október 5. Fülöpháza, Kondor-tó 5; 1980. november 6. Hortobágy, Csécsi-halastó; 1987. március 25. Szeged, Fehér-tó 3; **dögkeselyű** (*Neophron percnopterus*) 1985. július 10. Hortobágy; **fakó keselyű** (*Gyps fulvus*) 1977. november 11. Tiszafüred; **fakó rétihéja** (*Circus macrourus*) 1972. november 13. Hortobágy, Mátá; 1975. november 17. Hortobágy, Juhoshát; 1983. március 6. Kesznyéten és Tiszadob között (visszavonva); 1984. október 16. Egyek, Fekete-rét; 1987. október 29. Hortobágy, Pentezug; 1987. november 4. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; **kis héja** (*Accipiter brevipes*) 1977. november 9. Budakeszi; 1987. augusztus 20. Püspökladány, Ágota-pusztá; **fekete sas** (*Aquila clanga*) 1982. október 27. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; 1986. április 4. Hortobágy, Mátá; 1987. szeptember 5. Abaujkér; **pusztai sas** (*Aquila nipalensis*) 1973. április 7. Kardoskút; 1986. november

4. Pitvaros, Montág-pusztá; 1986. május 1. – augusztus 24. Abaújkér 2 (visszavonva); **szavannasas** (*Aquila rapax*) 1986. augusztus 19. – szeptember 12. Földes, Ásvány-pusztá; 1987. július 3. Hortobágy, Nagyhort; 1987. szeptember 22. Hortobágy, Hagymás-lapos; **héjasas** (*Hieraaetus fasciatus*) 1960. február 7. Töserdő; 1986. július 17. Balmazújváros, Magdolna-pusztá; **kék fű** (*Porphyrio porphyrio*) 1971. július 20. Debrecen, Boda; **pártásdaru** (*Anthropoides virgo*) 1969. szeptember 17. Kardoskút; 1977. október 22. Kardoskút 5; 1980. április 15. Békéssámson 40; 1981. november 13–15. Kardoskút 12; 1984. szeptember 8. Rakamaz; **reznék** (*Tetrax tetrax*) 1977. július 28. Kardoskút; 1977. október 23. Békéssámson; 1979. július 25. Békéssámson; 1983. február 5. Apaj; 1985. október 24. Dévaványa; **lilebíbic** (*Chettusia gregaria*) 1972. augusztus 6. Nagyiván; **tengeri partfutó** (*Calidris maritima*) 1986. május 26–27. Balmazújváros, Nagy-szik (visszavonva); **vékonycsőrű póling** (*Numenius tenuirostris*) 1974. szeptember 17. Konyár, Kerekfenék 2; 1975. július 6. Konyár, Kerekfenék; 1975. szeptember 21. Konyár, Kerekfenék; 1980. október 18. Kardoskút 61; 1981. szeptember 12. Kardoskút; 1983. november 25. Fertőújlak 2; **hosszúfarkú cankó** (*Bartramia longicauda*) 1987. október 18. Nagyiván; **terekcankó** (*Xenus cinereus*) 1959. május 2. Kardoskút, Fehér-tó; 1974. július 16. Kardoskút, Fehér-tó (visszavonva); 1983. szeptember 23. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; **ékfarkú halfarkas** (*Stercorarius parasiticus*) 1980. július 14. Egyek, Ohati-halastó; **nyíl-farkú halfarkas** (*Stercorarius longicaudus*) 1985. szeptember 1. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; **dolmányos sirály** (*Larus marinus*) 1976. július 18–20. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; 1976. november 22. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; 1979. november 18. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; 1986. május 1. Encs 5; **csüllő** (*Rissa tridactyla*) 1971. november 22. Hortobágy, Hortobágyi-halastó 2; 1973. november 11. Szeged, Fehér-tó 2; 1975. január 8. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; 1979. november 29. Szeged, Fehér-tó; 1983. december 26. Tata, Öreg-tó; 1984. augusztus 15. Sumony, Sumonyi-halastó 3 (visszavonva); 1984. szeptember 1. Sumony, Sumonyi-halastó; 1985. április 14. Sumony, Sumonyi-halastó; 1985. október 14. Tiszavasvári, Fehér-szik 4; 1985. november 3. Szeged, Fehér-tó 3; 1986. december 24. Alsóörs 2; 1987. november 15. Szeged, Fehér-tó; **kacagócsér** (*Gelochelidon nilotica*) 1958. augusztus 6. Tunyogmatócs 2; 1958. augusztus 23. Szamossályi 2; 1984. május 12. Sumony, Sumonyi-halastó; 1984. szeptember 1. Szeged, Fehér-tó; **kenti csér** (*Sterna sandvicensis*) 1986. augusztus 7. Balatonboglár; **alka** (*Alca torda*) 1970-es évek közepe Debrecen; **lunda** (*Fratercula arctica*) 1949. július 25. Szeged, Fehér-tó; **hóbagoly** (*Nyctea scandiaca*) 1951. január 15. Porcsalma; 1984. december 29. Karcag; **karvalybagoly** (*Surnia ulula*) 1971. február 11. Hajdúnánás; **kalandrapacsirta** (*Melanocorypha calandra*) 1978. január 21. Hódmezővásárhely, Nagysziget; 1980. december 14–15. Hajdúböszörmény; 1987. január 17. Balmazújváros, Magdolna-pusztá; **apácahantmadár** (*Oenanthe pleschanka*) 1979. augusztus 17. Tokod, Ebszönybánya; 1982. június 6. Kesztléc; 1985. június 16. Belpátfalva, Bél-kő; **déli hantmadár** (*Oenanthe hispanica*) 1986. augusztus 5. Balmazújváros, Magdolna-pusztá; **kék kövirigó** (*Monticola solitarius*) 1975. május 15. Celledömök, Ság-hegy; **királyfűzike** (*Phylloscopus proregulus*) 1971. október 23. Salgóháza, Eresztvény (visszavonva); **lazúrcinege** (*Parus cyamus*) 1982. május 12. Debrecen, KLTE botanikus kertje; 1983. október 15. Hortobágy, Hortobágyi-halastó; 1985. december 19. Püspökladány, Ágotapusztá; **hosszúfarkú gébics** (*Lanius schach*) 1979. április 21. Fehértó, Fehér-tó; **vörösféjű gébics** (*Lanius senator*) 1970. május 2. Debrecen, Halápi-erdő; 1970. május 8. Debrecen, Nagyerdő; **havasipinty** (*Montifringilla nivalis*) 1978. november 13. Perőcsény, Börzsöny, Hideg-hegy 2; **karmazsinpirók** (*Carpodacus erythrinus*) 1924. március 9. Bábolna 4-5; 1976. május 30. Pécel, Csunya; 1984. május 18. Pilisszentkereszt; 1985. május 21. Lipótfá; **sővénysármány** (*Emberiza cirulus*) 1983. február 20. Sárisáp, Annavölgyibánya (Miklós-berek) 2.

Irodalom – References

- Bankovics A. (1989): A Nomenclaturai Állandó Bizottság jelentése, 1988. *Madártani Tájékoztató* 1989. (július–december), p. 48–49.
- Bankovics A. (1990): Újabb fajok Magyarország avifaunájában. Recent new records in Hungary. *Aquila* 96–97, p. 127–137.
- Bankovics A. (1992): A Nomenclatura Bizottság jelentése az 1990-es évről. *Madártani Tájékoztató* 1992. (július–december), p. 46–48.
- Bankovics A. (1993): Az MME Nomenclatura Bizottságának jelentése az 1991. évről. *Madártani Tájékoztató* 1993. (július–december), p. 46–48.
- Barta Z. (1975): Vörösfejű gébics (*Lanius senator*) a Bodrog–Tisza-zugban. *Aquila* 80–81, p. 294–295.
- Bécsy L. (1971): A balkáni hantmadár újabb előfordulása hazánkban. *Bivár* 26 /16/, p. 353.
- Bod P. (1976): Füles vöcsök a Csaj-tavon. *Aquila* 82, p. 229.
- Chernel I. (1888): A honi madártan történetéből III. A madártan kifejlődése a Kir. Magyar. Természettudományi Társulat alapításától napjainkig, azaz 1841-től 1888-ig. *Természettudományi Közlöny* 20, p. 55–62.
- Ecsedi Z. & Szondi L. (1989): A fehér farkú lilebíbic (*Chettusia leucura*) újabb előfordulása Magyarországon. *Madártani Tájékoztató* 1989. (július–december), p. 27–28.
- Fábián G. & Sterbetz I. (1966): Fekete kis kócsagok [*Egretta g. garzetta* (L.)] Európában. *Aquila* 71–72, p. 99–112.
- Fintha I. (1974): Csüllő a Hortobágyon. *Aquila* 78–79, p. 228.
- Fintha I. (1976): A flamingó újabb előfordulása Hajdú megyében. *Aquila* 82, p. 230.
- Győrösy T., Zeke T. & Emri T. (1989): Dögkeselyű (*Neophron percnopterus*) megfigyelés a Bükkben. *Madártani Tájékoztató* 1989. (január–június), p. 90.
- Hadarics T. & Schmidt A. (1997): Az MME NB közleménye a Fehértón megfigyelt és korábban hosszú farkú gébicsnek (*Lanius schach*) határozott madárral kapcsolatban. *Tízok* 2, p. 128.
- Kárpáti L. (1983): A Fertő táj madárvilágának ökológiai vizsgálata. *Erdészeti és Faipari Tudományos Közlemények* 1982. (1. szám), p. 111–203.
- Keve A. (1960): *Magyarország madarainak névjegyzéke*. Madártani Intézet, Budapest, 89 p.
- Keve A. (1984): *Magyarország madarainak névjegyzéke*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 100 p.
- Kovács G. (1979): Kalandrapacsirta (*Melanocorypha calandra*) a Hortobágyon. *Madártani Tájékoztató* 1979. (január–március), p. 19.
- Kovács G. (1981): Őszi vonulási adatok a Hortobágyról. 1980. szeptember–október. *Madártani Tájékoztató* 1981. (január–március), p. 5–7.
- Kovács G. (1982): Reznek (*Otis tetrix*) megfigyelése a Hortobágyon. *Madártani Tájékoztató* 1982. (október–december), p. 232.
- Kovács G. (1983): Rövidcsőrű ludak (*Anser brachyrhynchus*) a Hortobágyon. *Madártani Tájékoztató* 1983. (január–június), p. 31–32.
- Kovács G. (1984a): A hortobágyi halastavak madárvilága 10 év megfigyelései alapján. A comprehensive survey of the avifauna of fish-ponds in the Hortobágy puszta. *Aquila* 91, p. 21–46.
- Kovács G. (1984b): Az árasztások hatása a Hortobágy madárvilágára. *Aquila* 91, p. 163–176.
- Kovács G. (1987): Kacagócsér (*Gelochelidon nilotica*) újabb előfordulása a Hortobágyon. *Madártani Tájékoztató* 1987. (július–december), p. 50.
- Kovács G. (1988a): Eleonóra-sólyom (*Falco eleonorae*) a Hortobágyon. *Madártani Tájékoztató*

1988. (január–december), p. 27–28.
- Kovács G. (1988b): Faunisztikai adatok a Hortobágy 1987-es nyárvégi–őszai madármozgalmából. *Madártani Tájékoztató* 1988. (január–december), p. 35–37.
- Kovács G. (1990): Partii madarak fészkelése és vonulása a Hortobágyon. *Aquila* 96–97, p. 65–86.
- Kovács G. (1995): A Hortobágy-Halastó madárvilága (1974–1994). In: *Major I.: Alföldi mozaik. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest.* p. 7–63.
- Lefranc, N. & Worfolk, T. (1997): Shrikes. A Guide to the Shrikes of the World. Pica Press, Sussex. p. 74–75, 162.
- Magyar G. (1989): A Faunisztikai Hitelesítő Bizottság felhívása az MME megfigyelői számára. *Madártani Tájékoztató* 1989. (január–június), [p. 117–120].
- Magyar G. (1994): Hogyan dokumentáljuk ritka madarak előfordulását? *Partimadár* 4(2), p. 52–55.
- Magyar G. (1995): Az MME Nomenclator Bizottság 1994. évi jelentése ritka madárfajok magyarországi előfordulásáról. *Aquila* 102, p. 199–208.
- Magyar G. (1996): Magyarország madárfajainak jegyzéke. *Partimadár* 5, p. 87–91.
- Magyar G. (1997): Az MME Nomenclator Bizottság 1995. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. *Tűzok* 2, p. 1–10.
- Magyar G. & Hadarics T. (1995): Az MME Nomenclator Bizottság 1993. évi jelentése ritka madárfajok magyarországi előfordulásáról. *Aquila* 102, p. 193–198.
- Magyar G. & Hadarics T. (1996): Magyarország madarainak jegyzéke. *Tűzok* 1, p. 42–48.
- Magyar G. & Waliczky Z. (1986): Füles vöcsök (*Podiceps auritus*) megfigyelése a Dunán. *Aquila* 92, p. 291.
- Magyar G., Hadarics T., Waliczky Z., Schmidt A., Nagy T. & Bankovics A. (1998): *Nomenclator avium Hungariae. Magyarország madarainak névjegyzéke.* Madártani Intézet, Budapest, 202 p.
- MME Nomenclator Bizottság (1998a): Az MME Nomenclator Bizottság 1996. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. *Tűzok* 3, p. 41–52.
- MME Nomenclator Bizottság (1998b): Az MME Nomenclator Bizottság 1997. évi jelentése a Magyarországon ritka madárfajok előfordulásáról. *Tűzok* 3, p. 137–154.
- Mödlinger P. (1975): Szélesfarkú halfarkasok Felsőgödön. *Aquila* 80–81, p. 287.
- Nagy Z., Boros E. & Szigeti B. (1986): Kenti csér (*Sterna sandvicensis*) előfordulások Magyarországon. *Madártani Tájékoztató* 1986. (október–december), p. 19–20.
- Rozgonyi S. (1998): Karvalybagoly (*Surnia ulula*) megfigyelése Karancslapujtón. *Tűzok* 3, p. 65.
- Sólymosy L. (1930): A galléros tűzok a magyar madárfaunában. *Aquila* 36–37, p. 297.
- Sóvágó M. (1979): Déli hantmadár (*Oenanthe hispanica*) Hajdúböszörmény határában. *Madártani Tájékoztató* 1979. (július–szeptember), p. 30.
- Szell A. & Tokody B. (1987): Kékesőrű réce (*Oxyura leucocephala*) megfigyelése a Szegedi Fehértón. *Madártani Tájékoztató* 1987. (január–június), p. 33–34.
- Vasvári M. (1934): Avifaunánk néhány új és ritka alakjáról. Über einige neue oder seltene Vögel unserer Ornithofauna. *Aquila* 38–41, p. 289–307.
- Waliczky Z. (1993): Az MME Nomenclatura Bizottságának jelentése az 1992. évről. *Madártani Tájékoztató* 1993. (július–december), p. 49–56.

Authors' address:

MME Nomenclator Bizottság
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
H-1121 Budapest, Költő utca 21.